

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/edukacja-1/wystawy/13638,Bogu-i-Polsce-Harcerstwo-niepokorne-i-niezalezne-w-Polsce-Ludowej-1945-1990.html>
25.04.2024, 20:07

Bogu i Polsce. Harcerstwo niepokorne i niezależne w „Polsce Ludowej” (1945-1990)

Wystawa jest poświęcona historii harcerstwa w PRL, tj. od 1945 do 1990 roku. Jej celem jest przedstawienie losów polskiego harcerstwa w okresie po II wojnie światowej w państwie komunistycznym. Szczególny nacisk został położony na lata 1980-1989, kiedy niezależne od władz komunistycznych środowiska harcerskie odrodziły się, wysuwając postulat odnowy Związku Harcerstwa Polskiego w oparciu o tradycyjne harcerskie ideały. Pierwsza część wystawy, zatytułowana „Harcerstwo zniewolone”, ukazuje politykę władz komunistycznych wobec ZHP, jego zniszczenie w 1950 roku, próby odrodzenia w 1956 r., a następnie podporządkowanie przez PZPR i przekształcenie w upolitycznioną, biurokratyzowaną organizację młodzieżową. Druga część pod tytułem „Harcerska „Solidarność” dotyczy zagadnienia środowisk, ruchów i organizacji harcerskich, powstałych na fali solidarnościowego buntu z sierpnia 1980 roku. „Harcerstwo stanu wojennego” to kolejna część wystawy, w której przedstawione zostały losy niezależnego harcerstwa po 13 grudnia 1981 r., m.in. represje wobec instruktorów i drużyn. Część czwarta pt. „Niezależni” charakteryzuje działalność niezależnych organizacji harcerskich, a w szczególności ich udział w Białej Służbie (tzn. harcerskiej służbie porządkowej, sanitarnej i informacyjnej) w czasie pielgrzymek Jana Pawła II do Polski w 1983 i 1987 roku, w ogólnopolskich zlotach

harcerskich przeprowadzanych z okazji ważnych rocznic lub wydarzeń patriotycznych, pracach duszpasterstw harcerskich. Ostatnia część, czyli „Czas przełomu”, prezentuje zmiany w polskim harcerstwie w okresie transformacji ustrojowej 1989 roku.

Materiały wykorzystane do niniejszej wystawy składają się z tekstów i ilustracji (zdjęć, dokumentów, czasopism, plaketek, odznak) z przewagą tych ostatnich. Zostały rozmieszczone na 25 panelach jednostronnych, zewnętrznych, tzn. rozmieszczonych na wolnym powietrzu.

Wystawę przygotowało:

Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięi Narodowej Oddział w Lublinie Delegatura w Radomiu we współpracy ze Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej

Scenariusz wystawy:

dr hab. Marek Wierzbicki (IPN)

Koncepcja plastyczna:

Przemysław Ochnia

PLIKI DO POBRANIA

[\(pdf, 26.07 MB\)](#)